

ACADEMIA ROMÂNĂ

**BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”**

Anul VII, nr. 2

IAȘI

aprilie–iunie 2006

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Lucrări publicate
- Comunicări științifice
- Semnale critice
- Asociația Culturală „A. Philippide”
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În trimestrul al doilea al anului 2006:

➤ În **Departamentul de lexicologie – lexicografie** s-au făcut lectura finală și corecturile necesare expedierii porțiunii **lăbădăi – Iherzolit** (cca 1250 pagini standard) din **DLR, Litera L**, Partea 1, la Comisia de etimologii. De asemenea, au fost finalizate cca 150 pagini din volumul *Litera E*, Partea a 2-a (**eradica – ezoterism**), și 90 pagini din volumul *Litera L*, Partea 1 (din porțiunea **la – Iherzolit**).

➤ La **Departamentul de dialectologie** au fost continuate lucrările la tema **Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina**. Pentru vol. III de hărți și material necartografiat au fost revizuite 27 de hărți și au fost introduse în baza de date 14 texte de tip material necartografiat; pentru aceste porțiuni s-a redactat și revizuit indicele de cuvinte și forme. Au fost efectuate alte operații pentru 64 de texte. Pentru vol. II/2 din seria **Texte dialectale**, complementară a *Atlasului*, s-a lucrat la pregătirea pentru tipar a materialului dintr-o localitate din rețeaua de anchetă (15 p.). La tema **Bază de date pentru culegerea asistată de calculator. NALR. Moldova și**

Bucovina, în colaborare cu Institutul de Informatică Teoretică de la Filiala Iași a Academiei Române, s-a lucrat, în continuare, la stocarea informațiilor la zi și la completarea bazei cu programele privitoare la editarea textelor dialectale.

➤ La **Departamentul de toponimie** au fost redactate 150 p. pentru dicționarele toponimice zonale (bazinele hidrografice ale râurilor Bârlad, Neamț, Moldova și Trotuș). Au fost efectuate două deplasări pentru verificări ale materialului de anchetă. A continuat completarea informației arhivistice și lingvistice pentru lucrările în curs de redactare.

➤ **Departamentul de istorie literară** s-a preocupat de rezolvarea unor sarcini rezultate din etapa de finalizare a proiectului fundamental *Dicționarul general al literaturii române* (DGLR), proiect inițiat de Academia Română. S-a făcut o revizie (cu mai multe lecturi) în vederea tipăririi articolelor monografice de la literele **P** și **R** (împreună, 1500 de pagini); s-au redactat, în completare, alte 25 de articole monografice de autori sau reviste (**Erastia Peretz, Ion Peretz, George Petcu, Constantin Pricop, Andreas Rados, N. Rădulescu-Niger, Constantin Răuleț, Victor Rodan, Silviu Rusu** ș.a.; „*Politica*”, „*Revista Nouă*” – Câmpina); s-a actualizat informația la unele articole redactate anterior (**Povestire despre Dracula, George Pruteanu** ș.a). Pentru **Baza de date și Arhiva DGLR** (perioada 1900-1950) s-a fișat materialul informativ din publicații periodice și cărți apărute în lunile ianuarie-aprilie 2006. Un grup de cercetători au avut în vedere, în afara activității la proiectul *DGLR*, îndeplinirea obligațiilor prevăzute în grantul **Evidența informatizată a vieții literare românești (1900-1906)**. Autori, grant acordat de Academia Română. Relațiile de colaborare cu departamentul similar, pentru *DGLR*, de la Institutul „G. Călinescu” au decurs în condiții bune.

➤ La **Departamentul de etnografie și folclor** s-a continuat pregătirea proiectelor privitoare la cunoașterea obiceiurilor ciclului familial din Moldova, după cum urmează: Adina Ciubotariu, *Obiceiurile de naștere din Moldova. Tipologie și corpus de texte*; Silvia Ciubotaru, *Obiceiurile nupțiale din Moldova. Tipologie și corpus de texte*; Ion H. Ciubotaru, *Obiceiurile funebre din Moldova. Tipologie și corpus de texte*. S-au făcut transcrieri de documente etnologice de pe benzile magnetice și fișele-chestionar existente în AFMB, s-a trecut la efectuarea unor redactări parțiale de articole, precum și la alcătuirea unor structuri de antologii. S-a continuat consultarea surselor bibliografice de specialitate apărute în ultima vreme.

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

- ♦Șerban Axinte: *Grigore Cugler, prin literatură, de unul singur*, în „Timpul”, VII, 2006, nr. 6, p. 19; *Un clasic al generației’ 90: Cristian Popescu*, în „Analele științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași”, tomul XLVIII-L, 2002-2004, p. 151; *Cuvinte despre literatura celor care au învățat să scrie după 1989*, în volumul *Colocviul tinerilor scriitori*, Ed. Brumar, Timișoara, 2006, p. 33.
- ♦Elena Dănilă: *Circumstanțialul opozițional. Probleme, soluții*, în volumul *Limba și literatura română. Regional – național – european* (materialele Simpozionului Internațional „Limba și literatura română. Regional – național – european”, organizat de Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Litere a Universității de Stat din Moldova și ASTRA, Despărțământul „Mihail Kogălniceanu”, Iași – Chișinău, 24–27 noiembrie 2005), Iași, Casa Editorială *Demiurg*, 2006, p. 273–283.
- ♦Stelian Dumistrăcel: *Dicton și slogan*, în vol. *Omagiu profesorului și omului de știință Anatol Ciobanu la 70 de ani*, Chișinău, „CEPSUM - 2004”, 2005, p. 277–283; *Opt, cu-a brânzei*, în „Dacia literară”, 2006, nr. 3, p. 15–16; alte publicații: 12 articole de cultivare a limbii, publicate în ziarul „Lumina” (Iași), la rubrica „Lumea cuvântului”, între 1 aprilie și 24 iunie 2006; în cadrul proiectului „Limba noastră-i o comoară” a „Jurnalului național”, sub titlul de rubrică „Nuca-n perete”: *Eleva România* (4 aprilie 2006, p. 8); *Vițadevie* (6 aprilie 2006, p. 8); *Încadrarea lingvistică* (8 aprilie 2006, p. 6); *Podul giruetă* (12 aprilie 2006, p. 8).
- ♦Florin Faifer: *Profesorul Ion Zamfirescu – efuziuni epistolare*, în „Convorbiri literare”, 2006, nr. 5, p. 49; *Anecdotistul (C. Săteanu)*, *ibidem*, p. 84–86; *Între „joacă” și încrâncenare*, „Cronica”, XLI, 2006, 4, p. 24.
- ♦Gabriela Haja: *Necesitatea informatizării lexicografiei românești în societatea contemporană*, în volumul *Limba și literatura română. Regional – național – european*, p. 273–283.
- ♦Dan Mănuță: *Sadoveanu necunoscut*, în „Studii și cercetări științifice”, Universitatea Bacău, 2005, nr. 15, p. 24–29; *Scepticul nemântuit*, în „Convorbiri literare”, 2006, nr. 4, p. 62–64; „*Moș Jacques*” (*sau Negruzziada*), *ibidem*, nr. 5, p. 54–56; *Eminescu și protocronismul*, *ibidem*; *O carte necesară*, prefață la Gh. Scripcaru și Valerius M. Ciucă, *Mihai Eminescu. Încercare de patografie*, Iași, Editura Junimea, 2005, p. 9–12.

CĂRȚI

- ◆ Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu, Victoria Zăstroiu, *Noul dicționar universal al limbii române*, București – Chișinău, Editura Litera Internațional, 2006, 1676 p.
- ◆ Florin-Teodor Olariu (ed. în colaborare), *Signa in rebus. Studia semiologica et linguistica in honorem M. Carpov*, supliment al „Analelor științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași. Secțiunile Lingvistică și Limbi străine (2005)”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005, 336 p.

COMUNICĂRI

●ȘEDINȚELE DE MIERCURI ale Institutului

◆Ședința din 26 aprilie 2006:

◆ În comunicarea *Filozofia și poezia – o relație prin cuvânt și dincolo de cuvânt*, Ioan Oprea pornește de la premisa că, deși recunoscute întotdeauna ca realități culturale distincte, atât sub aspectul construcției textuale și al mijloacelor antrenate în această construcție, cât și sub aspectul a ceea ce transmit și al laturii spirituale antrenate în receptare, filozofia și poezia au fost privite, din timpuri străvechi, ca fiind apropiate prin statut și deosebite de alte tipuri de creații ale spiritului. Este necesar de aceea să se încerce răspunsul la câteva întrebări de principiu prin care să se poată clarifica de ce filozofia și poezia sunt considerate un tip cultural distinct și de ce pot fi luate împreună în alcătuirea acestui tip, apoi, de ce poezia (lirică) relevă, dintre toate artele și dintre toate speciile literare, această posibilitate de apropiere de filozofie. Este vizat, prin urmare, în primul rând statutul filozofiei și statutul poeziei din perspectiva spiritualității, filozofia fiind considerată o construcție rațională (care antrenează în creație și în receptare facultatea umană a rațiunii), iar poezia (precum arta, în general) o construcție sensibilă (care antrenează facultatea umană a sensibilității). S-ar putea observa că raționalitatea și sensibilitatea se reunesc în același individ uman, neexistând oameni numai raționali sau numai sensibili, și, de aceea, deși sunt antrenate două facultăți distincte, ele reprezintă laturi ale aceluiași individ. Observația nu este însă validă, chiar dacă se poate constata că sentimentele pot

stimula construcțiile raționale și ideile pot potența sentimentele sau le pot orienta manifestarea. Existența poeziei filozofice sau a filozofiei scrise artistic nu constituie nici ea un principiu de la care să se poată porni în discuția ce urmărește explicarea problemei. Ca atare, din punctul de vedere al alcătuirii ca text, al conținutului ca fenomen cultural și din punctul de vedere al participării spiritului la actul de creație și în receptare, filozofia și poezia nu prezintă suficiente spații comune care să le motiveze afinitățile sau, mai degrabă, statutul de tip cultural special care le reunește. Paul Ricoeur are, fără îndoială, un rol important în efortul de a rezolva problema, prin concepția despre „metafora vie” întemeietoare de lumi ideatice, dar, în ultimă instanță, și știința este o creație, chiar dacă se aplică în mod programatic lumii obiective, astfel încât explicațiile sale, foarte pătrunzătoare de altfel, nu sunt întotdeauna satisfăcătoare. Se pot aduce, de aceea, completări majore în acest sens care relevă faptul că, atât filozofia, cât și poezia reprezintă creațiile în care se manifestă plener „spiritul liber” (așa cum se exprima Hegel, cu referire la filozofie). Acesta se exprimă pe sine și numai pe sine, adică unicitatea geniului creator ca individualitate reprezentativă ce se propune ca universalitate, ceea ce produce un tip de bunuri culturale caracterizate prin evoluție zigzagată și discontinuă, diferită de evoluția lineară și continuă, caracteristică altor tipuri culturale. Prin urmare, din perspectivă culturologică, se poate constata că producțiile spiritului, succesive sau simultane, sunt în principiu, de două feluri: 1) continuative, prin creația spiritului univoc și comun, și 2) alternative, prin creația spiritului plurivoc și diversificat. Producțiile spirituale continuative (în primul rând cele științifice) pun limbii anumite exigențe, manifestate îndeosebi la nivel lexical și textual, care concretizează aceleași imperative pentru întreaga pleiadă a celor care se consacră unui domeniu sau altul de activitate. Filozofia și poezia constituie tipul de producții alternative și diversificate ale spiritului, atât prin conținut, cât și prin expresie, dar similitudinea dintre ele se oprește în mare măsură aici, fiindcă nici sub aspectul construcției și nici sub cel al expresiei ele nu au elemente comune. În cazul filozofiei, activitatea gânditorilor se desfășoară printr-o sumă de eforturi paralele, uneori cu scopuri convergente, dar niciodată cu mijloace identice, nici din punctul de vedere al metodelor și nici

din cel al argumentelor invocate. În cele mai multe cazuri, sunt diferite și premisele de la care se pornește și, aproape întotdeauna, altul este unghiul din care este privită realitatea sau secțiunea de realitate interpretată. Filozofia are o terminologie specifică, dar cu trăsături diferențiate în raport cu terminologiile științelor, deoarece nu este unitară, fiind o creație conceptuală prin care se atribuie deseori termenilor conținuturi diferențiate de la un sistem la altul și fiind valorificată de cele mai multe ori numai parțial, datorită orientării deosebite a interpretărilor filozofice. În mod similar, poezia lirică (la fel ca arta, în general) se înscrie în sfera producțiilor spirituale alternative. De data aceasta nu se pune problema existenței unei terminologii, iar orientarea creației în mod deosebit spre expresie și activarea unui limbaj poetic indică o altă cale de construire a textului decât în cazul filozofiei. Aceasta nu înseamnă însă că poezia se reduce la expresie, fiindcă adevărata poezie, prin expresie, orientează spiritul spre un mod de existență specific, spre o problemă nouă care sugerează o viziune originală. Întrucât însă perspectiva care întrunește, pe de o parte, caracteristica de a viza ceva esențial și, pe de altă parte, de a fi puternic individualizată, inclusiv prin construcția textuală, este proprie filozofiei, tratarea poetică a problematicii existențiale sau propunerea unei viziuni proprii conduce în mod inevitabil spre spațiul specific filozofiei. Faptul că atât filozofia, cât și poezia sunt creații spirituale intens individualizate ce se propun ca universale se înscrie în posibilitățile conștiinței de a recepta individualul ca fiind reprezentativ pentru un tip general, dar asigură, în cazul receptării, posibilitatea interpretării multiple. O cercetare atentă a trăsăturilor ce caracterizează tipul de creații culturale ce cuprinde filozofia și poezia reflectă faptul că existența unor astfel de trăsături și acceptabilitatea lor sunt date de fapt de existența și de funcționarea limbii. Folosirea curentă a limbii obișnuiește conștiința cu două aspecte ontologice specifice, pe de o parte cu faptul că omul nu poate (și nici nu trebuie să urmărească) să reproducă întocmai realizările lingvistice anterioare și, pe de altă parte, cu gândul că omul trebuie să admită la interlocutori vorbiri mereu diferențiate, nu numai în funcție de situația și de conținutul comunicării, ci și în funcție de anumite trăsături ale lor (tipul și nivelul de cunoștințe, abilitatea

în a folosi limba, starea psihică etc.). Din altă perspectivă, prezența permanentă în vorbire a elementelor de expresivitate, manifestate în grade diferite și cu mijloace diferite de la o situație la alta, de la un moment la altul și de la un individ la altul, face ca prevalența expresivității în anumite întrebări ale limbii (în special prin limbajul poetic) să reprezinte un fapt deosebit, dar nu lipsit de continuitate în raport cu folosirea limbii în general. În sfârșit, deoarece comunicarea prin limbă, chiar atunci când este destinată unui singur individ, este socială și comunitară prin trăsăturile ei de bază și îndeosebi prin mijlocul cu care se realizează, iar folosirea limbii în vorbire imprimă conștiinței matricea receptării universalului prin individual, căci vorbirea, deși mereu alta, este omologată de destinatar(i) pe baza unor trăsături de esență generale, întotdeauna prezente în condiții de normalitate. În consecință, se poate afirma că ceea ce apropie filozofia și poezia sunt aspecte ce survin prin continuitatea unor fenomene ce caracterizează limba ca instituție socială, ca mijloc de asumare a cosmosului de către om prin reconstrucție permanentă și ca bază a relațiilor intersubiective prin comunicare.

◆Șerban Axinte: *Colocviul tinerilor scriitori* organizat de Uniunea Scriitorilor din România (5–6 mai 2006); volumul *Colocviul tinerilor scriitori*, Ed. Brumar, Timișoara, 2006, p. 33.

◆Ședința din 31 mai 2006:

◆ Elena Dănilă și Gabriela Haja au prezentat perspectivele pe care le poate avea proiectul fundamental al Academiei Române, *Dicționarul limbii române (DLR)*, din prisma rezultatelor cercetării din cadrul grantului CNCSIS *Dicționarul limbii române (DLR) în format electronic. Studii privind achiziționarea*, desfășurat în perioada 2003–2005 în cadrul Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași. Analizându-se condițiile de lucru, s-au putut face estimări privind achiziția integrală a *DLR* în următoarea perioadă, cu implicarea tuturor institutelor academice de cercetare în domeniul lingvistic, în colaborare cu specialiști în lingvistică computațională.

**Plan de lucru pentru realizarea *Dicționarului limbii române informatizat (DLRI)*
în cadrul centrelor de cercetare ale Academiei Române**

Achiziționarea formei tipărite a DLR literele D, E, L, M-Z . DLR tipărit = 10249 p.	
7000 pagini*60minute = 7000 h = 875 zile = 44 luni/om = 9 luni * 5 norme sau 3 luni * 15 norme	Peste 3000 pagini electronice = 160 h = cca 2 luni * ½ normă
Dublând timpul, ar fi nevoie de 6 luni pentru 15 norme	Dublând timpul – 4 luni pentru o ½ normă
⇒ DLR → DLRI = 6 luni * 16 specialiști (lexicografi și informaticieni)	

Achiziționarea formei tipărite a DA literele A – C, F – K = 2700 pagini	
2700 pagini * 2 h = 5400 ore = 3 luni * 16 norme	
Dublând timpul la 6 luni	
⇒ DA → DAI = 6 luni * 16 specialiști * ½ normă (lexicografi și informaticieni)	

Realizarea **DLRI** = 12 luni * 16 specialiști din cele trei centre academice (București, Cluj-Napoca, Iași)

Pentru evaluarea timpului de lucru, vezi Gabriela Haja, Elena Dănilă, Corina Forăscu, Bogdan-Mihai Aldea, *Dicționarul limbii române (DLR) în format electronic. Studii privind achiziționarea*, 2005, Iași, Editura Alfa, p. 38–46 și 55–62.

Din estimările descrise în planul de lucru s-a putut observa că **DLRI** este realizabil, în condițiile implicării în realizarea acestuia a unui colectiv de specialiști cu experiență în domeniul lexicografic și în domeniul programării informatice. S-a arătat, de asemenea, că experiența europeană în domeniu, mai ales în acela al lexicografiei informatizate din țările de limbă neolatină, ne poate fi utilă, ca reper în stabilirea detaliilor privind specificitatea tezaurelor în format electronic.

♦Șerban Axinte: Simpozionul Internațional *Avangarda românească. Centenarele începutului de mileniu: Cugler. Voronca. Roll*, organizat de

„Institutul pentru cercetarea avangardei românești și europene”, București, 23–26 mai.

♦Victor Durnea: Simpozionul Internațional *Avangarda românească. Centenarele începutului de mileniu: Cugler. Voronca. Roll*, organizat de „Institutul pentru cercetarea avangardei românești și europene”, București, 23–26 mai 2006.

● **Alte comunicări:**

♦ Șerban Axinte a participat la *Colocviul tinerilor scriitori* organizat de Uniunea Scriitorilor din România (5–6 mai 2006), unde a susținut comunicarea *Cuvinte despre literatura celor care au învățat să scrie după 1989*; în cadrul Simpozionului internațional *Interferențe culturale româno-spaniole*, organizat de Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și Institutul Cervantes din București – Suceava, 11–12 mai, a participat la dezbaterea *Este posibilă o revistă de cultură în provincie?*; la Simpozionul Internațional *Avangarda românească. Centenarele începutului de mileniu: Cugler. Voronca. Roll*, unde a susținut comunicarea *Grigore Cugler. Un istoric al receptării*.

♦Eugenia Dima a susținut comunicarea *Influența lui Petrarca la începutul liricii românești*, în cadrul Simpozionului internațional *La cultura italiana in Romania*, organizat la Iași de către Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, în colaborare cu Istituto Italiano di Cultura, București, 12–13 mai 2006.

♦Stelian Dumistrăcel a prezentat comunicările *Ștefan Cuciureanu: cultul Italiei* în cadrul aceluiași simpozion, *La cultura italiana in Romania; Orientări în cercetarea dialectologică din centrul universitar Iași*, în ciclul de prelegeri organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” și de Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 26 mai 2006.

♦Victor Durnea: *Portretul unui autor de „Busturi”: Dan Faur*, la Simpozionul Internațional *Avangarda românească. Centenarele începutului de mileniu: Cugler. Voronca. Roll*.

SEMNALE CRITICE

Vlad Cojocaru, *Toponimia văii mijlocii a Trotușului. Dinamica structurilor toponimice*, Iași, Casa Editorială „Demiurg”, 2005, 148 p. Rod al unei îndelungate cercetări de teren și de arhivă, cât și al unei temeinice pregătiri în domeniul lingvisticii, în special al toponimiei, lucrarea reprezintă teza de doctorat a cercetătorului ieșean Vlad Cojocaru de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, coautor la *Tezaurul*

toponimic al României. Moldova. Volumul I, părțile 1–3. Autorul și-a propus exemplificarea și analiza interferării și modificării structurilor toponimice, folosind un material toponimic inedit, cules din bazinul mijlociu al Trotușului. Regiunea cercetată este deosebit de interesantă, fiind o zonă de interferență lingvistică (româno-maghiară), care îi furnizează autorului numeroase „cazuri de studiu”. Cercetarea are la bază teoria structurilor toponimice (elaborată de Dragoș Moldovanu), dar autorul propune și unele noi concepte, necesare urmării dinamicii câmpurilor toponimice din zona amintită: *concurența internă* și *concurența externă*, care duc la „subminarea centrului polar al unei structuri toponimice” (p. 23). Aceste noțiuni sunt exemplificate în prima parte a lucrării, unde se discută și principalele cauze care determină procesele de concurență: schimbarea perspectivei denominatorilor, uitarea vechilor denumiri, diverse distorsiuni, „sincope care pot apărea în comunicarea dintre grupuri de utilizatori ai toponimelor din zonă” (p. 30), relațiile de proprietate. În partea a doua a volumului sunt prezentate, succesiv, câteva cazuri de modificări ale câmpurilor toponimice. Reținem, de exemplu, analiza prezenței, în microbazinul pârâului Dofteana, a perechilor de denumiri *Dofteana* și *Doftenița*, *Păcura* și *Păcurița* (afinenți ai pârâului Dofteana) și a concurenței dintre două câmpuri toponimice. Anchetele de teren și atestările documentare relevă faptul că pârâul Păcurița este mai lung decât pârâul Păcura și că în jurul hidronimului format cu sufix diminutival s-a dezvoltat un alt câmp toponimic. Cercetătorul ajunge la concluzia că Păcurița se poate explica doar ca diminutiv al unui hidronim neatestat **Păcura*, probabil sinonim la un moment dat cu *Dofteana* (de proveniență slavă). Concurența dintre denumirile *Dofteana* și **Păcura* s-a rezolvat în favoarea celui dintâi, care a reușit să se impună în limbajul localnicilor. În consecință hidronimul Păcurița „nu se mai opunea unei baze hidronimice, rămânând suspendat... De aceea s-a creat un nou termen polar, *Păcura*, desemnând un pârâu din apropiere, deși pe cursul său nu există păcură” (p. 58). Observații interesante privind interferența perspectivei locale, populare, cu cea exterioară zonei, oficială, oferă analiza atentă a dinamicii câmpului toponimic creat în jurul hidronimului *Bârzăuța*. Datorită turbăriilor situate la izvoarele sale, localnicii denumesc un pârâu din zona cercetată *Apa Roșie*, iar maghiarii *Veresviz* (aceasta fiind traducerea în maghiară a hidronimului *Apa Roșie*). În urma unui proces de extensie, aceste două denumiri au ajuns să denote și pârâul *Bârzăuța*, în care se varsă cursul de apă amintit. Așa se poate explica de ce un loc situat la vărsarea Bârzăuței în râul Uz se numește *la Hotar la Veresviz*, deși pârâul Veresviz

(Apa Roșie) nu ajunge până acolo. Sinonimia *Apa Roșie/Veresviz/Bârzăuța* este observată într-o serie de hărți și documente din secolele XVIII–XX, deci este vorba de un proces de denominare la nivel oficial, prin care s-a încercat impunerea denumirii *Veresviz* pentru desemnarea Bârzăuței. Ilustrativă pentru concurența între structuri diferite este și analiza câmpurilor toponimice create în jurul denumirilor *Haoșul* și *Cheșcheșul*, *Măieruș/Muieruș* și *Măgheruș*, *Dealul Mare* și *Deluceanul* etc. În demersul său, cercetătorul se sprijină pe cercetarea minuțioasă a documentelor, pe prezentarea etimologiei denumirilor și, bineînțeles, pe cunoașterea situației din teren. În partea a treia, ***Evoluția socială și influența sa asupra structurilor toponimice***, dinamica structurilor toponimice este analizată din punct de vedere social, fiind urmărită evoluția unor entopice pentru noțiunea de „loc defrișat” (*runc*, *secătură*, *curătură*, *prisacă*, *poiană*, *arșiță* etc.) și reflectarea acesteia la nivelul toponimiei. Influența relațiilor de proprietate asupra antroponimelor și, de aici, asupra toponimiei personale, este luată în discuție tot în ultima parte a volumului. Autorul propune o încercare de stratificare a toponimelor pe baza diferențierilor dintre entopicele amintite mai sus, având în vedere criteriile geografic și social-istoric. Lucrarea cuprinde și patru planșe ale bazinelor câtorva pâraie studiate, care au scopul de a facilita urmărirea situației de pe teren. Considerăm că o listă cu bibliografia și siglele bibliografice folosite în această lucrare ar fi întregit ținuta științifică a volumului și ar fi înlesnit consultarea sa.

Daniela BUTNARU

ASOCIAȚIA CULTURALĂ „A. PHILIPPIDE”

- ◆ În cadrul ciclului de prelegeri ***Filologia ieșeană – tradiție și perspective europene***, organizat de Asociația Culturală „A. Philippide” în colaborare cu Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, pe data de 28 aprilie 2006 a fost prezentată comunicarea ***Limba română la Universitatea din Iași după 1945***, susținută de prof. univ. dr. Gavril Istrate.
- ◆ În cadrul aceluiași ciclu de prelegeri, pe data de 26 mai 2006, a fost susținută comunicarea ***Orientări în cercetarea dialectologică din centrul universitar Iași***, de către prof. univ. dr. Stelian Dumistrăcel de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

VARIA

- ♦ Un colectiv de cercetători de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” se preocupă de pregătirea Simpozionului internațional *Identitatea culturală românească în contextul integrării europene*, organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 22-23 septembrie 2006. Comitetul de organizare este alcătuit din: prof. univ. dr. Dan Mănuță, directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, președinte; dr. Ofelia Ichim, președinte al Asociației Culturale „A. Philippide”, drd. Florin-Teodor Olariu, dr. Gabriela Haja, dr. Elena Dănilă, drd. Șerban Axinte, membri.
- ♦ Pe 2 iunie a.c., drd. Florin-Teodor Olariu a participat (în calitate de editor) la lansarea volumului omagial *Signa in rebus. Studia semiologica et linguistica in honorem M. Carpov*, lansare organizată de Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” în colaborare cu Centrul Cultural Francez din Iași.
- ♦ În ziua de 16 iunie 2006, prof. univ. dr. Dan Mănuță a participat la ședința de lucru cu directorii institutelor de cercetare din Academia Română, convocată de conducerea Academiei Române, precum și la o întâlnire de lucru cu acad. Marius Sala, vicepreședinte al Academiei Române.
- ♦ Dr. Eugenia Dima a făcut parte, pe 10 mai 2006, din comisia de doctorat pentru susținerea tezei *Estudio lingüístico y literario del manuscrito COD,SLAV. 73 (1764) de la Biblioteca Nacional de Austria (Viena)* a d-lui Mauro Barindi de la Facultatea de Litere a Universității Complutense din Madrid, (Spania).
- ♦ Prof. univ. dr. Stelian Dumistrăcel a făcut parte din două comisii de doctorat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- ♦ Dr. Remus Zăstroiu a făcut parte din trei comisii de doctorat, în cadrul Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” și a Facultății de Teatru de la Universitatea de Arte „G. Enescu”.
- ♦ În volumul *Scientific Research in the Romanian Academy Institute*, București, 2006, 368 p., a fost publicată prezentarea în limba engleză a activității desfășurate în cadrul Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, p. 22-26.

Redacția: Mircea Ciubotaru, Gabriela Haja, Ofelia Ichim
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE” • STRADA
TH. CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700479 • TELEFON: 004.0232/267597
E-MAIL: secretariat_philippide@yahoo.com
WEB: <http://www.iit.tuiasi.ro/philippide>
ISSN 1582-5019